

A pihenés Isten életrendjében

Sokszor halljuk: Meghalni sincs időm! S valóban, ebben a felgyorsult tempójú világban mi, emberek is csak rohanunk.

☞ 4. oldal

A szénvonótól új kenyér ünnepéig

Akkorát változott körülöttünk a világ, hogy nem látjuk a kapcsolatot a búzamezők, a liszt és a kenyér között.

☞ 5. oldal

Nyár, szabadidő, feltöltődés

Ha családi életünkben példát akarunk venni valakiről, legyen az Jézus Krisztus, akinek a tanítványi kör jelentette a családot.

☞ 10. oldal

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2024. AUGUSZTUS • 35. évf. 15-16. szám • Ára 5 lej

Felszenteltetett, megáldatott nyolc lelkipásztor

Nyolc lelkipásztort szenteltek fel a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nyári közgyűlésén. Az ifjú lelkészek áldást és biztatást kaptak az előttük álló életútjukra.

Június 14-én délelőtt kezdődött a Királyhágómelléki Református Egyházkerület közgyűlése. Az elmúlt évről szóló missziói jelentéseket fogadtak el a jelenlevők, és aktuális témákat tárgyaltak meg, a többi között a soron következő presbiteri választási szabályzaton is módosítottak. Dénes István Lukács egyházkerületi főjegyző prédikált, Bogdán Szabolcs János püspök pedig beszámolt mindazokról a tevékenységekről, melyek az egyházkerület égisze alatt történtek az elmúlt időszakban.

A délutáni istentiszteletre megérkeztek a felszentelésre váró ifjú lelkészek, hozzátartozóikkal együtt. Az ígét Sándor András, a Szilágysomlyói Református Egyházmegye es-

perese hirdette: „Amikor együtt voltak, megkérdezték tőle: Uram, nem ebben az időben állítod helyre Izráel országát? Így válaszolt nekik: Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt a föld végső határáig.” (ApCsel 1,6–8) A tanítványok, akár csak az ifjú lelkészek, tele vannak lelkesedéssel. De kell tudni, hogy mi a mi dolgunk, és mi nem az. Mikor lesz gyümölcse a szolgálatomnak? Mikor lesz ébredés? Mikor változik meg valaki? Mikor láthatom meg a Szentlélek munkáját?... Egy sor olyan kérdés van, ami nem a mi dolgunk. Ellenben erőt kapnak, isteni erőt, mennyei erőt, a tanúsokdásra – biztatott az igehirdető.

(Folytatás a 12. oldalon)

RÁCZ ERVIN (REFSZATMAR.EU)

Töltődj fel!

Itt a nyár, a napok hosszúk és többnyire melegek, a kertekben beérnek az ízletes gyümölcsök és zöldségek.

Az egészségügyi szakemberek szerint ilyenkor kell feltölteni a szervezetünk vitaminraktárait. Ez az időszak viszont arra is tökéletes, hogy a lelkünket is feltöltsük. Ehhez szeretnék néhány támpontot adni.

ELCSENDESEDÉS

„Csendesedjete el, és ismerjéte el, hogy én vagyok az Isten!” (Zsolt 46,11) A hajnalok nyáron a legélvezetesebbek. Megszépíti őket a madárcsicsergés, a nap sugarainak simogató melege, a felcsillanó harmatcseppek a zöld leveleken, a friss levegő. Ilyenkor jó elcsendesedni és látni Isten teremtésének csodáit. A forrásból jó belépni a templom hűvös falai közé, ahol egyszerre üdül fel a lélek és a test. A tűz napról jó bemenekülni a szobánkba, különösen a déli órákban, és kipihenni az addigi munka fáradságait. Az imádságainkban hálára indít a sok áldás, ami körülvesz. Tudom, nyáron több a munka is. A napok hosszával a teendőink, az elintéznivalóink számát is növeljük. Éppen ezért figyeljünk arra, hogy ne vonjuk meg magunktól a naponkénti csendességet, az igeolvasást, az Isten tenyerébe való belesimulást.

(Folytatás a 2. oldalon)

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

www.facebook.com/harangszo

Töltődj fel!

(Folytatás az 1. oldalról)

CSALÁDGONDOZÁS

„Öltsétek fel a szeretetet, amely a tökéletesség köteléke.” (Kol 3,14) A nyár a szabadság ideje. Ilyenkor vannak vállalkozások, amelyek szüneteltetik a munkát, hogy a dolgozók szabadágra menjenek, nyaralni tudjanak. A legtöbben ebben az időszakban próbálják kivenni a szabadnapjaikat. A gyerekek iskolai szünidőn vannak. Minden adott ahhoz, hogy a szeretetet, mint a tökéletesség kötelékét megerősítsük a családban. Ne arra használjuk a szabad napjainkat, hogy még többet dolgozzunk! Az év során rengeteg feszültséget felhalmozunk magunkban, ami meggátol abban, hogy őszintén figyeljünk egymásra és időt szenteljünk a családi kapcsolataink ápolására. Legalább ilyenkor szánjunk minőségi időt a családukra.

TERMÉSZETJÁRÁS

„Füves legelőkön nyugtat engem, és csendes vizekhez terelget engem.” (Zsolt 23,2) Miután Isten életet adott az embernek, elhelyezte az Éden kertjébe. Szóval egy olyan életteret szánt nekünk az Úr, ahol fák, bokrok, virágok, folyók és állatok vannak. Nem azért születünk, hogy a négy fal között éljük le az életünk. Bár a modern technika eléggé bezárta az embereket az otthonukba, és odaragasztotta a figyelmüket a képernyőkre. Az ilyen környezetben elsorvad a lélek bennünk. Nem véletlen, hogy a zsoltároknak az élet kiteljesedését néha természeti képek segítségével szemlélteti az ige. Füves legelőkön nyugtat az Úr, és olyanná tesz, „mint a folyóvíz mellé ültetett fa”. (Zsolt 1,3) Menjünk kirándulni, sétáljunk nagyokat a természetben, csodáljuk meg a teremtett világot!

KÖZÖSSÉGBEN

„Íme, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor a testvérek egységben együtt laknak!” (Zsolt 133,1) Keressük azokat az alkalmasokat, amelyeken közösségben lehetünk egymással és Istennel! A jó időnek köszönhetően sok közösségi rendezvényből lehet válogatni. Egyházi találkozók, csendesnapok, gyülekezeti kirándulások, nyári táborok stb. A közösséget ugyanakkor lehet gyakorolni a szeretetszolgálatban is. A gyülekezetekben megszervezett nyári közmunkák nem csak az elvégzendő feladatokról kell szóljanak, hanem lássuk meg bennük a közös szolgálat örömeit és áldásait, amelyekkel Isten dicsőségét munkáljuk.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

Vizsga szeretetből

„Mindenekelőtt legyetek kitartóak az egymás iránti szeretetben, mert a szeretet sok bűnt elfedez.” (1Pt 4,8)

Ha nincsen bennem az Istentől jövő agapé-szeretet, semmi vagyok, bukásra állok. Az utolsó időkben meghidegül a szeretet. A világban gyűlölet, harag, háború – s bennem mi van?

Örök krisztusi törvény számunkra: jóval viszonzjuk a rosszat! Csak így tudunk élő kövekként beépülni Krisztusunk lelki házába.

Vágyosz-e arra, hogy az Istentől kapott szeretetet tovább is add? Ha megérintett már a krisztusi szeretet, akkor téged is felforrósít, s kitartóan buzgóvá tesz. Ez már nem olyan, hogy „szeretlek is, meg nem is”. Odaadó szeretettel akard felebarátodat szeretni! Ha csak kritizálva bántunk, akkor még a kicsi

nekibátorodása is odalesz a testvérnek. Ezt ne tegyük! S mit tegyek hát? Szeressek jobban!! Három tanács ehhez:

– Kérj több szeretetet Istentől, Aki maga a Szeretet! Belőle meríthetsz, általa töltekezhetsz.

– Fordulj szeretettel családtagjaidhoz, ismerőseidhez, testvéreidhez!

– Ahol megfordulsz, ott Krisztust képviselheted, Neki szolgálhatsz, így is legyen!

Így fordulj imában az Úrhoz: Bocsnatodért esedezem, mert sokszor maradt kemény, konok a szívem, s önmagamot szeretve durva s gőgös maradtam. Ám a Te kitartó szereteted ismét rám talált, Uram. Segíts ezzel a képmutatás nélküli, megtisztított szívből fakadó, Tőled kapott szeretettel szolgálnom! Ámen!

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Éld át, becsüld meg, és adj hálát érte!

„Ó, Istenem, milyen drága a te kegyelmed! Szárnyad árnyékába menekülnek az ember fiai.” (Zsolt 36,8).

Van, amit nem kell megmagyarázni, csak érezni, megélni, megtapasztalni. Ilyen ez az igevers is. Isten kegyelméről hosszasan lehet értekezni, sőt még vitatkozni is, de igazán csak az tudja értékelni, aki átélte a bűneiből való felszabadulás örömét és az Úr szeretetének lefegyverző erejét.

A hitünk örömét át kell élnünk ahhoz, hogy belássuk, milyen drága az a kegyelem, amelyben mi Isten gyermekei lehetünk. Drága, mert nem arany vagy ezüst által kapjuk, hanem Jézus áldozatáért. De azért is drága, mert ez az egyik legbecsesebb kincsünk, amit senki el nem vehet tőlünk, amíg Isten közelében maradunk.

Látjuk önmagunkat, mint Isten sokszor elesett teremtményeit, akik néha örömmel

leljük a bűnben. Ugyanakkor látjuk Isten mérhetetlen szeretetét, amivel magához ölel, megbocsát, megtisztít. Ekkor egy gondolat ébred bennünk: mi ezt nem érdemeljük meg. Nem vagyunk rá méltók, hogy abban a rengeteg áldásban részesüljünk, amiben minden egyes nap dúskálunk. Önváddal ismerjük be, hogy nekünk nincs helyünk a kegyelemben, mert túlságosan tisztátalanok vagyunk. Valami hasonlót érezhetett a tékozló fiú is az apja ölelő karjai között. Aztán ráébredünk, hogy az a kar nemcsak ölel, de meg is tart, amikor zuhanni kezdünk.

Ilyen, amikor az Úr a szeretetébe fogad. Mint amikor a kotlóstyúk a szárnyai alá öleli a kicsirkéit. Menedéket nyújt az övéinek veszély esetén. Így gyűjt a mennyei Atya minket is az ő oltalmazó kegyelmébe. Éld át, becsüld meg, és adj hálát érte! Ámen!

E. Á. I.

Időről – időben

„Uram, a te erődnek örül a király. Életet kért tőled, és megadtad neki, hosszú életet, örökké tartót.” (Zsolt 21,2,5)

Fáradunk. Figyelmetlenek vagyunk. Feszültnek érezzük magunkat. Gyakran fáradtabban ébredünk reggel, mint az esti pihenőre téréskor voltunk. Elveszítjük türelmünket nemcsak a környezetünkben élők iránt, hanem az önmagunk feletti kontrollt is kezdjük elveszíteni, majd az aggodalom csúcsán testi-lelkileg összeroppanunk.

Az okokat nemcsak sejtjük, hanem pontosan meg is fogalmazzuk. Elérhetetlennek minősített célokat tűztünk ki, a „csak azért is megmutatom” terhe alatt túlhajszoltuk önmagunkat, életünk vészjelzéseit figyelmen kívül hagytuk. Néhány kisebb és felületes szünet után elloptuk magunktól a szabadságot, a pihenés alkalmát. Visszaéltünk az idővel. Az idő kárára, a magunk rovására igyekeztünk egyre többre, erőfelettire. Ilyenkor a bibliaolvasónak dereng, hogy olvasott vagy hallott arról, Aki erőforrás, Aki rendez az életsodrát, folyamatosan fontos tudnivalókat közöl. Éppen csak követni kellene az üzeneteket.

AZ ÜNNEP FONTOSSÁGA

Nehéz periódusok között szükséges jobban odafigyelnünk Isten szavára. A 21. zsoltárt királykoronázáskor énekelte maga a fejedelem, több mint valószínű a gyülekezettel együtt. Az imádkozók Isten erejének jelenlétét ünneplik. Királlyá koronázáskor, avagy a „teremtés koronái”-nak, kritikus helyzetben különösen, életbevágó komolysággal kell hallaniuk: „Uram, a te erődnek örül a király...” (2. vers.) Az ünneplés áldott idő, mert a kegyelem múltban való ajándékaira emlékeztet, és a jövőre várható javaira figyelmeztet. Ünneppel ezt az erőt parlagon hagyja a halandó. Bár Isten adja, sem a test, sem a lélek nem kapja, az istentelenség nyomán, az elzárkózás nyomása alatt. Ünneppel (azaz szent idő, mely kiemel a szentségtelenből) nem pótolható felületes szünetekkel, fárasztó szabadságolással, hogy a betegsábaságot ne is emlegessük.

TESTI-LELKI TÖLTÉKEZÉS

Ünnepeink nemhiába szakítják meg a hétköznapi menetét. A (még) kiegyensúlyozott személyeknek is szükségük van a tartalékok kiegészítésére (testi-lelki töltékezésre), de az erőtlenül vergődőknek ez mennyei orvososság. Gyógyulásra szükség van. Az ünneppel az áldott orvos elé való felsorakozás szomjazó lélekkel, sarkig kitárt szívvel. A felnőtteknek többszörös a felelősségük. Miközben sokat mozgó eleven gyermekeik rohangálása

számukra idegesítő, nem veszik észre, hogy a cseperedő csemeték éppen a szülők rohangálását utánozzák. A gyógyítás feladatát is megmutatta Mindenhatónk. Nem engedi, hogy a tünetek között keseregjünk, hanem elmondja, hogy az időnk illik jobban megbecsülnünk. Illik időnkre is, életünkre is ajándékként tekintenünk. Illik Benne erőforrást lelnünk, Teremtőnk szándékát felismerünk és önbecsülésünket páratlan segítséggel visszanyernünk.

AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG NYUGALMA

Aki az örökkévalóság időtlenségében látja a maga korlátozott élet-idejét, az biztonságban érzi magát. Isten gondoskodik a megvalósulásokról, az eredményekről. Ez a hit és tudás megnyugtat, kiegyensúlyoz és mérsékel. Ez által lesz ünnepi az örömdetes feladat, de a kényszerű teher is elviselhető.

Fáradtan fogunk ébredni továbbra is, megállásnyi szünet nélkül rohanunk ezután is, ha nem igyekszünk megérteni az örökkévalóság Urának akaratát. A percek, órák embere, ha rájön az örök idők Istenének biztosító hatalmára és szándékára, meglesz a szent és hasznos idő, meglesz az erőtartalmak pótlása, meglesz a halálfelelem feletti bátorság a mennyei lét vállalásával együtt. A szorongásaitól szabadulónak már csak kérni kell, amint a 21. zsoltár koronázási ünnepén. „Életet kért tőled, és megadtad neki, hosszú életet, örökké tartót.” (Zsolt 21,5) Isten gyermeke a földi „hosszú életet” nyugodtan élheti az idő hasznos töltésével, készülhet az örökkévalóra, amelyben helye és része van.

CSÚRY ISTVÁN

Gyermek imádsága szüleiért

„Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat, hogy jól legyen néked dolgod és hosszú életű légy e földön” (Ef 6,2–3).

Áldunk Atyai szeretetedért, ahogyan megszervezted emberi életünket itt a Földön. Köszönjük, hogy a Te szövedésedben védett szerelemből származhatnak az emberi utódok.

Értük imádkozunk most: a szüleinkért, akiknek ajándékba adtál bennünket! Akikre rábíztad életünket, hogy tovább örökítsék teremtésed koronáját, az ember iránt érzett féltő szeretetedet.

Tanítsd meg őket arra, hogyan sáfárkodjanak azzal az önfeláldozó, minden gondoskodást felkínáló védelemmel, melyet csak az tud értékelni, aki a belőle származó életet a legcsodálatosabb isteni ajándéknak tartja. Te tanítottad őket, taníts meg bennünket, gyermekeket is arra, hogyan viszonyozzuk az érzelmeiket.

Indíts arra minden gyermeket és szülőt, hogy otthonukban adjanak helyet annak az egységnek, amelyet Te hoztál létre a Fiaddal való kapcsolatodban, s amelyet kiabrázolsz az emberi kapcsolatokban is, a szülők és gyermekek alkotta szeretettemplomokban.

Ne engedd, hogy megfélekedzünk azokról a dolgokról, amelyeket nekünk adtál általuk. A nekik ajándékba adott testi és lelki adottságaik miatt lehettünk azzá, akik vagyunk! Segíts, hogy úgy tükrözzük szüleink iránti szeretetünket, hogy követésre méltó példa legyen majd a mi gyermekeink, utódaink számára is. Gyermekeink számára, akikért Hozzád imádkozunk, és akik értünk is tudnak majd imádkozni. Ámen!

NAGY ERIKA

A pihenés Isten életrendjében

Sokszor halljuk: Meghalni sincs időm! S valóban, ebben a felgyorsult tempójú világban, ebben a rohanásban mi, emberek is csak rohanunk, hajtunk, s egyszer csak összeesünk. Felvettük a gépek ritmusát, pedig mi nem vagyunk robotok.

Nekünk a Tervezőnk más életritmust szánt: „Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon.” (2Móz 20,9–10) Valamikor még ez volt az élet ritmusának rendje, ma azonban a legtöbb embernek a hetedik nap is csak olyan, mint a többi. Vasárnap reggel fűnyírók hangja zengi be a falut, hűvétvasárnap is lelkesen robognak a traktorok a mezei munkára, gőzerővel megy a kerti vagy éppen a ház körüli munka. S mindenre van magyarázat és mentség: most van jó idő, most tudom otthon elvégezni a munkámat, mert egész héten dolgoztam, ezt is meg kell csinálnia valakinek stb. A mai embernek sem pihenő-, sem ünnepnapja nincs, mert nincs arra idő! És érezzük, mondjuk is, hogy nincs ez így jól.

Pedig mikor Isten parancsba adta a pihenést, nem elrontani akarta a robotolásunkat, hanem a javunkat kívánta. Gyermekkorom lelkésze, Gavrucza tiszteletes mondta, hogy az autót is meg kell tankolni, mert másképpen egyszer csak megáll, az embernek is szüksége van a feltöltődésre, mert ha nem teszi, akkor egy idő után már a tőkét, az alapot éli fel, s ha azt is elhasználta, akkor mi marad?

FELEMELŐ VÍZESÉS

Akinek minden napja csak a rohanás és a munkáé, annak élete hasonlónak lesz egy hosszú betonmederbe terelt folyóhoz, amely egyenesen szeli át a tájat, semmi változatoság, semmi érdekesség, csak monotonitás, szürkeség. Aki a hetedik napon megpihen, annak élete hasonló egy kanyargó folyóhoz, melynek partján dús növényzet, a mederben öblök, szigetek vannak. Itt már változatos a táj, van benne izgalom, színesség, öröm. Ilyen a hétvégeken kiránduló, programokat, együttléteket tartó ember élete. Isten azonban nemcsak pihenést ajánl a hetedik napra: „Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt!” (2Móz 20,8) Ha a folyó képnél maradunk, akkor vajon mi a legérdekesebb, leglátványosabb, legtöbb embert vonzó része a folyónak? Természetesen egy vízésés! Oda zárandokolnak a turisták, ott fotózkodnak az emberek. Aki megszenteli a hetedik napot, azaz él az Isten igéjével, annak nemcsak kanyargós folyó lesz az élete, de még hetente vízésés is lesz azon. Csak ez a vízésés fordított lesz, nem lefele visz, hanem feljebb, egyre feljebb.

Rohanunk, igen. Sok minden van a válunkon, igen. De Istennek parancsa, hogy egy napot hetente pihenjünk és szenteljünk Neki magunkért. Nekünk is kell a „benzin”, nemcsak az autónknak! Persze lehet ezt figyelmen kívül hagyni, de akkor egyszer csak mi is megállunk az út közepén. Isten nem mond rossz dolgokat, érdemes hallgatni rá!

NEM MINDEGY, HOGYAN PIHENÜNK

Azt sem szabad elhallgatni, hogy pihenés és pihenés között is van különbség. A sok rohanás mellett a mai időkben még más is elfáraszt bennünket. A tv, okostelefon, tablet világában élünk. A minap hallottam a rádióban, hogy ezek a kütyük lerövidítik az alvási időnkét, és hogy a legtöbb ember kialvatlansággal küzd. S valóban, ezt tapasztaltam magam is. Hányszor előfordult már, hogy bosszankodtam: kár volt ezért a filmért olyan sokáig fennmaradni, vagy hogy n-szer látott filmnél mégis odaragad az ember a képernyőhöz, vagy csak egy percre nézek rá a Facebookra, s huss, már el is repült egy óra. Mennyi elrabolt, elpocsékoló idő! De ha csak ennyi lenne! Saját magamon vettem észre, hogy egy tévézéssel töltött pihenőnap vagy egy internetböngészés után fáradtabbnak éreztem magam, mint előtte. Mintha valami leszívta volna az energiám. Nem dolgoztam, csak ültem vagy feküdtem, mégis fáradtság, levertség nehezedett rám. Egy kirándulás vagy vendégség során is elfárad az ember, de az mégis jóleső fáradtság. Azt is megtapasztaltam, hogy egy istentisztelet, egy igeolvasás során felpezsdült a lelkem, felvilványozódtam, feltöltődtem. Számtalanszor megtapasztaltam Isten igéje után az érzést: ez kellett nekem, ez nagyon jó volt, ez frissített.

Tudom, nem lesz népszerű, amit most mondok (Pál sem volt népszerű Athénban, mikor az élő Istenről beszélt a sok bálvány-szobor között), de a modern kütyük a mi modern bálványaink. A mindennapok részei,

mint az ókori világban a bálványszobrok, templomok és áldozatok. El sem tudjuk képzelni nélkülük az életünket, de akkor is csak bálványok, amelyek áldozatot kérnek. Isten azonban forrás, ahonnan új erőt meríthetünk.

JÉZUS IS MEGPIHENT

Jézusról az evangéliumokban többször is olvassuk, hogy félrevonult: „Nagyon korán, amikor még sötét volt, felkelt, és félrevonult egy lakatlan helyre, és ott imádkozott.” (Mk 1,35) Neki is szüksége volt a pihenésre és a feltöltődésre. Pedig Ő Isten fia volt, de emberként követte a Teremtő életrendjét. Sokszor vádolták a nyugalom napjának megszegésével, pedig még a tanítványainak a pihenésére is odafigyelt: „Amikor az apostolok visszatértek, elbeszélték Jézusnak mindazt, amit tettek. Akkor maga mellé vette őket, és elvonult velük külön egy Bétsaida nevű városba.” (Lk 9,10) Jézus a mai tanítványoknak is ajánlja, hogy szakadj ki a rohanásból, pihenj meg, szenteld meg életedet. És ez a kettő összetartozik: pihenés és megszentelés. Ezek nélkül csak ólomsúlyokat cipelünk, majd megszakadunk, majd összeroskadunk.

Annyi megerthelt élet van manapság, annyi rohanás, és annyi elégedetlenség, panasz. Annyi kiégett lélek. Pedig a megoldás évezredek óta a kezünkben van. Tudjuk, mit kellene tennünk: pihenni és megszentelni a nyugalom napját, megünnepelni az ünnepnapokat, megállni, feltöltekezni, mert ha mindig csak rohanunk, egyszer összeroskadunk lelkileg és testileg is. Tudjuk a jézusi példát: félrevonulni és imádkozni. Neki is volt rá ideje, pedig igen elfoglalt volt, s az Ő munkájánál (ti. megváltani az egész világot) nekem és neked sem lehet nagyobb és fontosabb a munkánk. Tudjuk, mit rendelt számunkra az Isten. A kérdés most már csak annyi, hogy hajlandó vagyok-e hallgatni rá. Szerintem megéri. Te mit mondasz?

A szénvonótól új kenyér ünnepéig

A legkisebb lányunk születésnapjára készülünk, és úgy döntöttem, kipróbálom a régi kemencét, pizzát sütünk a vendégeknek. A kemencét már rég nem használták, az ajtaja is hiányzik már, pótolni kell, és a szükséges felszerelések közül is csak a régi sütőlapát van meg csupán.

Gyermekkoromból emlékeztem, egyvalamire nagy szükség lesz, szénvonóra. Pizskafát még csak-csak találok, de a szénét kihúzni mással nehezen lehetne. Egy fából és vasból készült szerszám ez, fa nyéllel, annak fém meghosszabbításával, ami már a tűzterben ügködik, és a végén egy deszkából kivágott, félkör alakú vonó, ami a szénét húzza ki vagy épp rendezi át a kemencetérben.

Épp aznap volt utam nagyapámhoz, így megkérdeztem, nincs-e meg valahol a régi szénvonója. Azonnal tudta hol van, kimentünk a rég használt kemencéhez, és ott volt, szépen a kemence tetején. Míg hoztam haza az autóban, rengeteg kedves emlék lepett meg. A gyermekkori emlékek, amikor nagyanyám hajnalban kelt dagasztani, nagyapám fűteni, és délre már friss kenyeret ettünk. Olyan emlékek, amik az én gyermekeim lelkéből már hiányoznak, és amikor kézbe veszik a kenyeret, már nem látják mögötte a kenyérsütés csodáját.

Új kenyér ünnepének a hónapjában csendesdjünk el, és lélekben vegyük számba a mindennapi kenyereink csodatörténeteit.

A BÚASZEMTŐL A KENYÉRIG

A búzaszemről azt mondja az Úr Jézus, először is jó földbe kell hullania, meg kell halnia, hogy új élet teremjen belőle, el kell tűnnie a konkolyt a vetésben, majd ha beért, le kell aratni. Ha üzletbe megyünk, olyan egyértelmű, hogy van kenyér. Akár még ünnepek alatt is, vagy ha netalán vasárnap fogyna el, akkor is van, hol kenyeret venni. Talán

még frisset is. De mindig ennyire egyértelmű volt a kenyér? És jó az nekünk, hogy ennyire egyértelmű, hogy tudom, mikor, hová kell mennem friss kenyérért?

Naominak nem volt ennyire egyértelmű. Ő a kenyérért messze földre, idegen földre indult el. Ruth a mindennapi kenyérért a férje népének Istenére bízta az életét, hisz az Ő törvénye volt a tarlok szélén kötelező módon otthagyni a kalászkok irgalmas parancsa. Vagy Gedeonnak, aki lopva csépelte a maga búzáját, hogy megmentsse az idegenek elől. De azt látjuk, minden esetben ott van Isten a történetekben.

Vagy véletlenül lenne ott a Miatyánkban a kérés a mindennapi kenyérről? Még a bűnbocsánat elkérése előtt. Mert tudja a ti menyeyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van – mondja az Úr Jézus.

Tülgépesített világunkban már elveszett a kapcsolat a termelő és a fogyasztó között. Egyetlen emberöltő alatt akkorát változott körülöttünk a világ, hogy nem látjuk a kapcsolatot a búzamezők, a liszt és a kenyér között. Már nem járunk malomba, nem sorakoznak a kamrában a liszteszsákok, nincs meg a friss kenyér ünnepélyessége. És talán épp ezért, az új kenyér nyári ünnepe is egy azok közül, amiknek már nem értjük a lényegét. Hisz minden nap új kenyér ünnepe,

amikor a boltban a polcra leemeljük. Nem szenvedünk hiányt benne.

És talán ebből kifolyólag is Jézus Krisztus megtört testének jegye, az úrvacsora kenyere sem hatja meg az embert. Kenyér, amit a boltban megveszel. Kenyér, ami mögött nincs már ott a verejték, az Isten megtapasztalt irgalma a vetéstől az aratáson át a lisztig és a megsült, friss kenyérig.

A RÉGI ÖSVÉNY

A nosztalgia túl Jeremiás figyelmeztető szava jutott eszembe: kérdezősködjétek a régi ösvények felől, melyik a jó út, és azon járjatok. Mert talán járhatatlanná vált az az út, amely egyre szélesebb, egyre kényelmesebb és komfortosabb – de sehová nem visz.

Abban a szénvonóban egy évtizedekkel ezelőtti élet minden illata és emléke megelevenedett. A házastársak egymásra utaltsága, amelyben mindenkinek megvolt a maga feladata a kenyérsütés szertartásában. Az áldozat, amelyet bele kellett gyúrni a tészta: a korán kelés, a fáradás azért, hogy a másik órák múlva valami igazán finomat kóstolhasson. Közben a régi történetek búzáról, aratásról, malomról és sütésről, megelevenedő emlékek egy nehéz korról, amikor minden marék liszt a sareptai özvegy csodájáról beszélt az éhínség alatt. Aztán pedig a várokozás, míg kisült a kenyér, míg kihűlt és meg lehetett vágni. Vagy a cipő okozta öröm, ami hamarabb kész lett, ami a tied volt, ami a nagy egészségből az előíz. Rengeteg olyan dolog, ami felnőtt fejjel egészen más tartalommal telik meg.

Ma már talán párját ritkítja az a gyülekezet, amelyben házi kenyér kerül az úrasztalára. Hisz lassan kihál az a generáció, amelynek tagjai még dagasztani, kemencét fűteni, kenyeret sütni tudtak. Akik számára a hálaadás az volt, ha adhattak, akik nem a maguk keze munkáját érezték a kenyérben, hanem Isten áldását és ajándékát. Az a generáció, amely még tudja, mi a szénvonó, és azt is tudja, hol van, ha nem is használja, mert már nincs, ki dagasszon, de tudja a helyét. Mert eltette száraz helyre, talán abban reménykedve, jön majd egyszer egy generáció, amely még kézbe veszi és befűti a kemencét.

Nagy kérdés: bontsam le a kemencét, rakassak újat, vagy ezt a régit tapasszam ki, meszeljem le és használjam tovább? Hisz talán egyidős a régi parókiával. Generációk kenyere sült benne, lassan évszázadokra tekint a története. Talán a lebontott kemencéssel valami végérvényesen elvesz: egyre gépiesebbé válik nemcsak az életünk, de a hitünk is. És egyre inkább elfelejtjük elkérni és megköszönni a mindennapi kenyeret.

Gyülekezeti munka nyáron

Amint véget ér az egyházban pünkösöd után az ünnepes félév, be is köszönt a nyár, s a nyaralási szezon észrevehető a templomlátogatáson is. Nem úgy, hogy többen jönne-
nének istentiszteletre, hanem épp ellenkezőleg. Nincs mindig, mindenki nyaralni, de közkedvelt vasárnapi program a strandolás, kirándulás, túrázás, bográcsozás. Ezeket a programokat a családok általában nem istentisztelet utánra szervezik, hanem istentisztelet helyett.

Viszont az egyházak is sokféle programot szerveznek ma már. A lelkészek nagy része kilépett a templomok falai közül, és akár szabadterén, akár a kultúrotthonban közösségi alkalmakat szervez, ahol hangzik az ige is. Évtizedekkel ezelőtt elképzelni sem tudtuk, hogy a gyülekezeti alkalmak helyszíne ne minden esetben a templom legyen. Voltak lelkészek, akik korábban az ifjúsági bibliaórákat és a vakációs bibliaheteket is a templomba szervezték; ennek jó oldala, de hátránya is volt. Ugyanis az, amit a templomban tartunk, valamennyire olyan lesz, mint egy istentisztelet, és általában nem alakul ki beszélgetés, mert ahhoz vannak hozzászokva a hívek, hogy a templomban hallgatni kell, bár lehet, hogy voltak kivételek.

Azzal, hogy az egyházi rendezvényekkel kiléptünk a templom falai közül, a lehetőségek bő tárháza nyílt ki előttünk, és hangulatukban is megváltoztak az alkalmaink.

Tekintsük át egy kicsit a programlehetőségeket!

VAKÁCIÓS GYERMEKBIBLIAHÉT

A legismertebb és legtöbb helyen megtartott nyári program a nyári vakációs gyermekbibliahét. Remélem, nincs olyan református gyermek, aki ne ismerné. Többfajta változata van, ugyanis mindenki a gyülekezeti lehetőségekhez próbálja igazítani. Van, ahol pontos program szerint haladnak. Van, ahol a gyerekek hazamennek délben ebédelni, és délután a programot játékokkal egészítik ki. Van, ahol megebédeltetik a gyerekeket. Minél sokrétűbb a program, annál több segítőt vonnak be, vagyis annál több ember vesz részt benne, így több emberhez jut el az evangélium. Itt az evangélium hirdetése a gyerekeken keresztül történik. Az éneküket, a bizonyágtételüket hallják a segítő nőszövetségi tagok és a szülők is. Vannak gyülekezetek, amelyek közösen szervezik a vakációs bibliahetet, így van például nálunk a Tövisháton. Öt gyülekezet gyerekeit gyűjtjük össze naponta, és mivel a bibliahét ötnapos, minden napi programnak és a gyerekek ebédeltetésének egy-egy gyülekezet a felelőse. Nagyon sok embert mozgatunk meg ebben a pár napban a kistrégióban.

GYÜLEKEZETI KIRÁNDULÁS ÉS CSALÁDI NAP

Egy másik nyári programlehetőség a gyülekezeti kirándulás és a családi nap. Én még nem próbáltam a saját gyülekezetemben, de sok helyen láttam. Nagyon áldott alkalmak lehet ezeket alakítani, ha sort kerítünk arra is, hogy hangozzon az evangélium is, és ha az eredménye az lesz, hogy egyre többen keresik az Istennel való közösséget. A családi napok pontosan azt a korosztályt szólítják meg, amelyet ritkán lehet látni istentiszteleteken. Ez egy lehetőség, hogy jobban az ige köré vonzzuk őket. A kirándulások általában az aktív gyülekezeti maghoz, a nőszövetséghez tartozókat mozgatják meg. Itt a legfontosabb feladat az, hogy még inkább összeforrjon a csapat, vagy esetleg egy-egy új taggal kibővítsük.

IFJÚSÁGI TÁBOR

Az ifjaknak is lehet, sőt szoktunk is nyári programot szervezni, általában nyári táborok formájában, viszont azt veszem észre, hogy ezekre egyre kevesebb az érdeklődő. Az újabb és újabb generációk egyre kevésbé akarnak bekapcsolódni a gyülekezeti munkába vagy bármely hitéleti tevékenységbe. A másik gond az, hogy egyre kevesebb a fiatal a gyülekezeteinkben. Lehet, hogy ez csupán időszakos jelenség, de sajnos évről évre nemhogy javulást nem látok az ifjúsági munkában, hanem inkább romlást tapasztalok. Egyes helyeken nagyon jól működik az ifjúsági csoport, de a legtöbb gyülekezetben ez egy nagy probléma. Addig tudjuk magunk mellett tartani a fiatalokat, amíg megkonfirmálnak.

A KERESZTYÉN CSALÁDOK MÁSKÉNT NYARALNAK?

A nyári programok kapcsán nagy kérdés, hogy a keresztyén, hívő családok va-

jon másképp nyaralnak-e, mint a többiek. Néhány éve a parajdi sóbányában örömmel fedeztem fel, hogy a nyaralóknak lent is tartanak istentiszteleteket. Van egy erre elkülönített terem. Minden felekezet megtalálhatja a hét valamelyik napján a maga istentiszteletét. Viszont a gyakorlat teljesen mást mutatott. Minden délelőtt lejött a sóbányába egy edző, és torna- meg légyógy gyakorlatokra hívta a gyógyulni vágyó nyaralókat. Alkalmanként kisebb tömeg gyűlt köré. Nagyon sokan igyekeztek megmozgatni az izmaikat és minél mélyebben beszívni a sós levegőt. Azonban amikor a lelkipásztor hívogatott istentiszteletre, alig páran gyűltünk össze. A legtöbben még a terem környékéről is elvonultak, mintha ki akarták volna zárni a lelkükből a lehetőséget, hogy igei táplálékot kapjanak. A lélek edzése vajon nem ugyanolyan fontos?

Ezért tettem fel a kérdést, hogy vajon a keresztyén családok másként nyaralnak-e, mint a nem hívők. Ugyanis bárhová megyünk nyaralni, mindenhol vannak keresztyén templomok, még ha esetleg nem református is, valamilyen felekezet templomát minden településen megtaláljuk szerte Európában. Horvátországban katolikus magyar mise lehetőségét találtam évekként ezelőtt azon a településen, ahol nyaraltam. De vajon megkeressük-e ezeket a szabadság ideje alatt vasárnaponként? Sokszor hozzák fel kifogásként a dolgozó családok év közben, hogy vasárnap azért nem jönnek istentiszteletre, mert fáradtak, és nekünk, lelkészeknek, ezt el kell fogadni, mert ha nem fogadjuk el, megsértődnek. Nyaraláskor viszont már mindenki kipihent. De Istennek áldozzuk-e a vasárnap délelőttöt?

Zárógondolatként: ha megérkezik a nyár és vele a pihenés, feltöltődés lehetősége, keressük azokat az alkalmakat, amelyeken szól az evangélium.

Mit tanít a Szentírás az úrvacsoráról?

Hitvallási rovatunkban a múlt hónapban megvizsgáltuk Isten ígéje alapján, hogy mikor és miért rendelte Jézus az úrvacsorát. Most lássuk, hogyan gyakoroljuk Jézus tanítása szerint az úrvacsorát!

Jézus a kereszthalála előtti estén együtt vacsorázott tizenkét tanítványával. Azóta akik Jézusban hiszünk, időnként ezt gyakoroljuk. Pontosan úgy, ahogyan ő mondta: egy falat kenyeret és egy korty bort magunkhoz vesszünk, és közben emlékeztetjük magunkat és egymást mindarra, ami akkor ott történt a Golgotán. (vö. 1Kor 11,24).

Az úrvacsora alkalmával abban is megerősödünk, hogy Jézus feltámadt és él, és ígérete szerint itt van közöttünk. Nem a jegyekben, a kenyérben és a borban van jelen, hanem ígéje és Szentlelke által. Így lehet vele találkozni és őt az életünkbe befogadni. Viszont amikor azt a falat kenyeret és korty bort hittel magunkhoz vesszük, az élő Krisztussal való lelki közösségünk erősödik meg. (vö. 1Kor 10,16).

Amikor úrvacsorázunk, átéljük, hogy nemcsak Krisztussal, hanem egymással is összetartozunk. Isten Atyánkká lett, egymásnak pedig testvérei vagyunk. Ez azt jelenti, hogy ha a másik eddig valamiért ellenszenves volt, vagy ha eddig valamiért haragudtam rá, a közös úrvacsorában mindez megszűnik: itt hagyjuk, nem vesszük tovább. Mivel Isten feltétel nélkül kész megbocsátani a bűnbánó bűnösnek, mi is késznek kell lennünk feltétel nélkül megbocsátani az ellenünk vétkezőknek. Ő azért árasztja ránk szeretetét és kegyelmét, hogy az átfórmáljon minket, és továbbáradjon általunk mások felé. Jó lenne, ha a megbocsátás és a szeretet gyakorlásában megújulnánk minden úrvacsorai közösség alkalmával. (vö. Jn 13,15.34–35).

Az úrvacsora megtanít készen várni az ő dicsőséges eljövételére. Mert az úrvacsorai közösség szerény előképe a mennyei nagy „vacsorának”, az üdvösségnek, amit Jézus elkészített mindazok számára, akik hisznek benne és kitartanak mellette mindhaláláig. (vö. Mk 14,25; 1Kor 11,26).

Tehát hogyan gyakoroljuk Jézus tanítása szerint az úrvacsorát? Azzal a hittel és meggyőződéssel, hogy Isten kegyelméből a bűneink meg vannak bocsátva, és Krisztusban üdvösségünk van. Sokféle különbség lehet közöttünk, de a lényegben egyformák vagyunk: Isten nélkül elveszett bűnösök voltunk, de Krisztus érdeméért Isten megváltott gyermekei lettünk, egymásnak testvérei. És ahol ő van, ott leszünk mi is.

Tisztázzunk néhány egészen gyakorlati kérdést az úrvacsorával kapcsolatban.

● **Miért vesszük először mindig a kenyeret, és utána a bort?** Azért, mert Jézus is ebben a sorrendben adta a tanítványoknak.

● **Hogyan fogjuk meg a kenyeret?** Praktikus dolog, ha három ujjal vesszük a kenyeret, mert néha megszorítjuk két ujjal és kettétörük.

● **Hány kortyot kell inni a kehelyből vagy a pohárból?** Általában egy kortyot szoktunk inni a kehelyből, de ha valaki három kortyot iszik, az sem baj. Ahol mindenki külön pohárból iszik, ha valaki az egészet kiissza, az sem baj. Akkor lesz őszinte az úrvacsorázásunk, ha a jegyeket Isten iránti hálával vesszük magunkhoz. Ezért jó az, ha előtte is, utána is imádkozunk.

● **Kovácsos vagy kovásztalan kenyérral kell úrvacsorázni?** Jézus az úrvacsora elrendelésekor kovásztalan kenyeret osztott a tanítványainak, mert a páskavacsorához azt fogyasztották. Mi rendes, élesztővel készült

kenyeret használunk, de vannak felekezetek, ahol kovász vagy élesztő nélküli kenyeret, vagyis ostyát vesznek. Nem a jegyek anyaga teszi érvényessé az úrvacsorát, hanem Jézus, aki életét adta a kereszten, és a belé vetett hit.

● **Az úrvacsora alkalmával bort fogyasztunk vagy alkoholmentes szőlőlevet, mustot?** Mi általában vörösbort használunk, mert az emlékeztet leginkább Krisztus értünk kiontott vérére. A Bibliában azonban sehol sem olvassuk, hogy az egyik jobb vagy elfogadhatóbb lenne, mint a másik. Sőt, az úrvacsorával kapcsolatos szentírási helyek nem is említik a „bor” vagy „szőlőlé” kifejezéseket, hanem a „pohár” szót használják.

● **Az úrvacsora kenyere és bora átváltozik-e Krisztus testévé és vérévé?** Az úrvacsora jegyei nem változnak át Krisztus testévé és

vérévé, hanem ezek reámutató és őt hirdető jelek maradnak. Valljuk, hogy Krisztus az úrvacsorai közösségben valóságosan jelen van és velünk közösségre lép, de nem az úrvacsora jegyeiben, hanem Szentlelke által.

● **Milyen gyakran kell úrvacsorázni?** Úrvacsorázni nem kell, hanem lehet. Az üdvösségünk nem attól függ, hogy részesültünk-e az úrvacsorában vagy sem, de aki tudja, hogy mit jelent ezt gyakorolni, az olyan gyakran úrvacsorázik, amilyen gyakran csak lehet. Az úrvacsora célja az, hogy megerősítse a Krisztusba vetett hitünket, megújítsa az egymással való közösségünket, kézzelfoghatóbbá tegye, hogy mivel kell szakítanunk és miben kell változnunk.

● **Az úrvacsorai közösségnek feltétele a bűnbánati istentiszteleten való részvétel, anélkül nem úrvacsorázhatunk?** Nem, nem ez a feltétele, hanem valami más, de erre a következő válaszban térek ki. A bűnbánati istentisztelet jó alkalom a közös önvizsgálatra és az életünk megjobbítására. Viszont nemcsak az úrvacsorát megelőző héten kell bűnbánatot tartani. Mihelyt Isten rámutat valamilyen bűnre az életünkben, azt ott helyben meg kell vallani.

● **Kik úrvacsorázhatnak?** A heidelbergi káté a Szentírás alapján a következőképpen határozza meg, kik vehetnek úrvacsorát. Idézem: „Azok, akik bánkodnak bűneik miatt, ám bíznak abban, hogy Isten a bűneiket megbocsátotta, a még meglévő gyengeséget Krisztus szenvedése és halála elfedezte, és igyekeznek hitüket erősíteni és életüket megjobbítani. A meg nem térők és a képmutatók viszont ítéletükre esznek és isznak.” Tehát az kapcsolódjon be az úrvacsorai közösségbe, aki megtért és Jézus hűséges követője. Aki még nem kötelezte el magát őszintén Krisztus mellett, nem tért meg és most sem akarja ezt megtenni, az ne úrvacsorázzon.

● **Aki már Jézus követője, akkor is úrvacsorázhat, ha az úrvacsoravétel előtti héten vagy napon vagy éppen aznap reggel valamilyen bűnt követett el, például összeveszett otthon?** Igen. Ha ezt őszintén megbánta, bűnként megvallja, és a megbántott embertársától is, ahogy erre lehetősége lesz, bocsánatot kér.

● **Még akkor is úrvacsorázhatunk, ha éppen nem tudunk semmilyen közelmúltban elkövetett bűnt felsorolni?** Igen. Mert az úrvacsora nem csupán a bűnbánat alkalma, hanem Krisztus ünneplése is, aki által miénk a bűnbocsánat és az örök élet.

BEŠLIĆ ANNAMÁRIA: A kellemes tengeri sós

Úgy érzem, itt van a helyem és itt van feladatom, mondja Bešlić Annamária, a Splitben működő magyar református missziói gyülekezet lelkipásztora, aki szerint a lazaságot és a nyitottságot érdemes lenne eltanulnunk a horvátoktól. A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) Split-Dalmácia megyei közösségének felvidéki származású alelnökével, magyar és horvát nyelvű idegenvezetővel a sokak kedvenc nyaralóhelyének számító Dalmáciáról, az ottani magyarokról és a dalmát öntudatról beszélgettünk. Írásunk második, befejező része. – Maradtak-e kapcsolatai a szülőhelyével, vagy főleg a helyi közösség van a figyelme előterében?

– Maradtak kapcsolataim. Pár nagyon kedves barátom továbbra is van otthon, és persze itt is számos új ismerősre, baráttra tettem szert. Amikor lehet, beszélgetünk, találkozunk, s emellett aktív közösségi életet élek. Szeretek ismerkedni, de szeretem meg is tartani a kapcsolataimat.

– Létezik-e dalmát öntudat, dalmát nyelvjárás?

– Létezik bizony. Nagyon büszke nemzet a horvát! Ez számomra nagyon pozitív dolog. Például pár éve a futball-világbajnokságon második helyezést értek el, és mikor a csapat hazaérkezett, nagyobb ünnepség fogadta őket, mint az első helyezettet. A dalmát öntudatról ódákat zenghetnénk; ez egyrészt pozitív, másrészt kemény dió. Van az úgynevezett „dišpet”, melyet legjobban talán „dac”-nak fordíthatnánk – ezt nehéz megszokni ennyi év után is. A „csakazértis” és a „majd ha ő, akkor én is” magaviseletet nehéz összeegyeztetnem a keresztyén alázattal, ennek elviselésében az idő sem sokat segít.

Mindemellett gyakran mondom az itt élő dalmátoknak, hogy túl sokat panaszkodnak. Nincsenek tudatában, milyen kincsekben gazdag vidéken élnek. Gondolok itt a földrajzi elhelyezkedésre, a kulturális és történelmi emlékek tömkelegére, az éghajlatra, a lehetőségekre. Hiszen lakhatnának olyan helyen, ahol sokkal gyakrabban esik az eső, köd van, nincs tenger melletti séta, téli gumit is venni kell az autóra, és így tovább. Persze tudom, hogy nem csak itt panaszkodnak az emberek, azonban annyira megszoktuk, hogy a rosszat helyezük előtérbe, hogy nem látjuk, nem értékeljük, sőt hálát sem adunk a „mindennapi kenyérünkért”.

Ami a nyelvjárást illeti, sokszor mondom, hogy én inkább dalmátul és „splitiül” tudok, mint horvátul. Sok nyelvjárás létezik itt is. A szigeteket ebből a szempontból kifejezetten ki szokták emelni. Mondják, hogy a szigetlakókat sokszor maguk a horvátok sem

értik. Mivel közel van Olaszország, nagyon sok olasz kifejezést használnak Dalmáciában. Ezenfelül vannak magyar kifejezések is, melyek szinte ugyanúgy hangzanak horvátul is. Például a „kifelé”, ezt először apósomtól hallottam, amikor rászólt a macskára. A „város”, a „sétálni”, a „krumpli”, a „vitéz”, a „bársony”... Sok hasonló szó van, melyről nem is tudják, honnan ered. Nagyon sokféle nemzet élt és él ezen a területen, sokféle kultúra és nyelv keveredik az országban, de én ezt eddig gazdagságként éltem meg.

– Miben különböznek a horvátok tőlünk, magyaroktól? Mi az, amit érdemes lenne tőlük elsajátítanunk a mindennapokban?

– A lazaságot és nyitottságot. „Samo polako”, azaz: csak lassan, van idő. Ez egy általános itteni mentalitás. Amit ma megtehetsz, nyugodtan halaszd el holnapra, megvár. Ehhez az „ej, ráérünk arra még” gondolkodásmóddhoz kapcsolódik a mediterrán mentalitás, amikor is nehéz eldönteni, hogy épp örülnek-e valaminek, vagy veszekszenek. Általában hangosak, zajosak, a vérmérsékletük hevesebb, a szappanoperába illő kommunikáció itt mindennapos. A közlékenységet pozitívumként élem itt meg, csak a vele járó temperamentumot nehéz megszoknom. Én is szeretem, ha pörgősek a dolgok, viszont kicsit hiányolom az előzékenységet, a toleranciát, a csendes, kulturált beszélgetéseket. Persze, nem lehet teljesen általánosítani, akadnak nyugodtabb dalmátok is, bár a nagy többség azt állítja, hogy ilyen nincs. (nevet)

Ennek a mediterrán vidéknek van egy másik különlegessége is, a kávézás kultúrája. Órákon keresztül tudnak ülni a kávézóban, cukrászdában és beszélgetni.

Ami még tetszik itt, hogy vannak délutánok, amikor a férfiak összegyűlnek „balo-

tá”-ra. Ez egy játék kis labdákkal, mint régen a kuglizás volt, csak ez nagyobb golyókkal, nagyobb területen folyik. Ez egy nagyon jó lehetőség arra, hogy a férfiak is kibeszélgessek magukat. S ha már itt tartunk, amikor ideérkeztem, azt figyeltem meg, hogy míg én otthon gyakran voltam közös családi összejöveteleken, addig itt több olyan programlehetőséget láttam, ahol vagy csak a nők és gyerekek, vagy csak a férfiak vannak jelen. Ez eleinte furcsa volt, de idővel látom és érzékelem, hogy nem rossz dolog.

Aztán van egy úgynevezett: „fjaka” fogalom, vagy inkább egy elmeállapot, ami legjobban a spanyol „szieszta” kifejezéshez hasonlítható. Ezt a dalmát állapotot az ország belsejében élők a lustasággal teszik egyenlővé, viszont ez tényleg egy specifikus dolog. Mivel nyáron napközben nagy a forróság, ilyenkor az itt élőket elfogja a fjaka, azaz a pihenéskényszer és a semmittevés utáni vágy. Inkább hajnalban kelnek, délben megpihennek, és délután ismét újult erővel folytatják a napot. A dalmát városokban az üzletek nyitvatartási idejét is ehhez igazítják helyenként: délben pár órán keresztül zárva vannak, de épp ezért este tovább tartanak nyitva.

Egy utolsó dolgot hadd említsek még: amikor még csak tanultam a horvát nyelvet, nagyon sokat segített, hogy itt szinte mindenki – idős és fiatal egyaránt – beszél valamilyen idegen nyelvet. Még ha nem is tökéletesen, de a nagy többség meg akarja értetni magát a turistákkal.

– A nyár egyértelműen a turizmus idénye Horvátországban. De vajon hogyan telik a többi évszak, amikor kevesebb a turista?

– Sajnos lassan szinte már nincsenek is évszakok. A tél itt nagyon enyhe, bár amikor a „bura”, a hideg északi szél fúj, a hidegérzet

Levegő a testet és a lelket is gyógyítja (2.)

olyan, mintha a Magas-Tátrában lennénk. Amikor ideköltöztem, 2012 februárjában, ötven év után először hullott nagyobb mennyiségű hó. Mondanom sem kell, hatalmas káosz volt Splitben, mivel itt nagyon ritkán van 0 fok alatti hőmérséklet.

A tavasz és az ősz átmeneti, de inkább meleg évszakként jellemezhető. Említésre méltó a „jugo”, a meleg déli szél, melyről még a történelemlényekben is olvashatunk: amikor a déli szél fúj, azokon a napokon nem hoztak bírósági döntéseket, ugyanis az emberek olyankor beszámíthatatlanok. Ezt teljes mértékben én is igazolom. Amióta itt élek, annyira érzékeny lettem az időjárásra, mint régen a falusi nénik, akik tudták, mikor fog esni, érezték az izületeikben.

A nyár forró, általában száraz, de az utóbbi években, mint a környező országokban is, változó az időjárás. A nyarakat még az jellemzi, hogy nincs akkora hőmérsékleti különbség a nappal és az éjszaka között, mint az ország belsejében vagy Szlovákiában, Magyarországon. Itt, ha napközben 35 fok van, akkor este sem megy 25 fok alá a hőmérséklet. Ez egy szempontból kellemes: éjszaka is lehet fürdőzni, viszont ha a lakásban nincs klímaberendezés vagy bármilyen enyhülést nyújtó eszköz, akkor szinte lehetetlen az éjszakai pihenés.

– Mit gondol, mi az, amit a magyarok leginkább szeretnek Horvátországban? Ott élve hogyan látja, miért fontos úti cél számunkra évről évre a horvát Adria?

– Elsősorban, gondolom, azért, mert közel van. Autóval, gyerekekkel sem annyira megterhelő az utazás. Tiszta a tenger, hosz-

szan elterülő a tengerpart. A szigetek közelsége miatt a hullámok sem olyan nagyok, így a gyermekek számára is biztonságosabb a part. A hajókirándulások is kedveltek.

S ha már a biztonságot említjük: sok nyugati és más, turistákat fogadó országgal ellentétben, hála Istennek, Horvátországot egyelőre elég biztonságos országnak nevezhetjük. Sokkal kevesebb a rablás, este biztonságosak az utcák, a gyerekek is nyugodtabban játszhatnak odakint a szabadban. Egy másik szempont – s ezt sok magyar turistától hallottam –, hogy kedvelik a tengeri ételeket, amelyek könnyedebbek, a nyári melegben kellemesebbek.

– Mi, magyarok örülünk neki, ha a hozzánk érkező külföldi turisták megtanulnak egy-egy magyar szót. A horvátok is hasonlóképpen gondolkodnak erről?

– Azt vettem észre, hogy ha az ideérkező bármilyen kifejezést meg szeretne tanulni horvátul, előszeretettel tanítják meg még a pontos kiejtést is. Én is nagyon sok segítséget kaptam a nyelvtanulásban, akár ismeretlenektől is az utcán, amikor beszélgetésbe elegyedtünk. De persze olyanok is vannak, akik ugyanilyen érdeklődéssel és odafigyeléssel szeretnék tudni, hogy „hogyan mondják azt magyarul”.

– Említettük már a dalmát öntudatot. A horvátok, bár kis lélekszámú nemzet, patrioták, számos területen sikeresek. Ők maguk mire a legbüszkébbek?

– Az első dolog, amit említeni szoktak, a sport. Sokféle sportban jeleskednek, világszínvonalon is. Bár valóban kis nemzet és

kis ország, ehhez képes számos olyan emlékhellyel, emlékművel bír, mely a kulturális-történelmi világörökség része. Egyediek a természeti adottságok, sok a nemzeti park, nagyon hosszú és sokrétű a tengerpart, több ezer sziget tartozik Horvátországhoz, gazdag növényzettel és állatvilággal. A horvátok nagyon büszkék történelmükre, szülőiteikre, tudósaikra, találmányaikra, ezzel együtt nagyon érzékenyek a múltban történt háborúkból és nemzetek közötti ellentétekből eredő kérdésekkel kapcsolatban.

Általánosságban elmondható, hogy a horvát szenvedélyes nemzet, a szívükön viselik az ország sorsát. Nagyon muzikálisak, amikor lehetőségük van, közös ebédeket, báránysütést, grillezést tartanak – nem szükséges külön ünnepnap, találnak okot az együttlétre.

Mióta itt élek, nagyon sok új embert ismertem meg, akár a munkahelyen, akár a magyar és más kisebbségi egyesületeken keresztül, de olívbogyó-szedés vagy épp levendulakötözés alkalmával is. Hálás vagyok a jó Istennek, hogy ide vezetett! S bár az út néha rögös és nehéz, új kihívások elé állított, ám új lehetőségeket is adott, hogy egy más vallású és nyelvű közegben annak történelmét, gyökereit ismerő és tisztelő református magyarként élhessek és szolgálhassak, hirdethessem itt is az Ő nagy kegyelmét. Nem egyszerű feladat a helytállás, minden nap szükségem van az imádság erejére, azonban úgy érzem, itt van a helyem és itt van feladatom.

S ha bármikor erre jár a kedves olvasó, nagyon szívesen segíték, adok tanácsot, és egy tea mellé is leülhetünk beszélgetni...

FÁBIÁN TIBOR

Nyár, szabadidő, feltöltődés

Nem tudom ki, hogyan viszonyul az évszakokhoz, de én szeretem a nyarat. Akárhány évtized is telt el iskoláskorom óta, nekem a nyár még most is a vakációt és a pihenést jelenti, még akkor is, ha például elég sűrű a programom és korántsem olyan gondtalan, mint ifjúkoromban.

A nehezítés mindenki számára az, hogy az utóbbi években megváltoztak a nyarak, egyre elviselhetetlenebb a hőség, így amikor megérkezik a várva várt szabadság, nincs mit tenni, alkalmazkodnunk kell a klímaváltozáshoz és hűvös helyet kell keresnünk a lakásban.

Kíváncsi lennék, kinek mit jelent a nyár, kinek mennyi szabadideje és mennyi pihenési lehetősége van, valamint arra is, hogy mivel használja ki ezt az időt. Én esténként kertészkedni is szoktam. De nézzük meg, hogyan lehet jól eltölteni a nyarat.

NEM LEHET ÁLTALÁNOSÍTANI

Másképp telik a szünidő annak, aki kisgyermeket nevel, másként annak, akinek a gyerekei már nagyok, és másként telik azoknak a nyár, akik valamilyen oknál fogva egyedül élnek.

A kisgyerekes szülők nem mindig várják a nyarat, ugyanis ha mindketten dolgoznak, meg kell oldaniuk a gyerekfelügyeletet akkor is, amikor az iskolai vakáció alatt nincs végig szabadság a szülőknek, de még ha együtt van is az egész család, le kell foglalni a gyerekeket, ugyanis egyszerre túl sok lesz a szabadidő.

Sokféle nyári programlehetőség van, az otthon üléstől az utazásig vagy utaztatásig, viszont nagyon fontos nyáron is az egymással és az Istennel töltött minőségi idő. Bízom benne, hogy van különbség a hívő és nem hívő családok napirendje között, vagyis hogy a hívő családok napirendjében benne van az igeolvasás és az imádság is, és nem a gyermek neveli a szülőt, hanem a szülő neveli a gyermeket.

FIGYELJÜNK EGYMÁSRA!

Nagyon fontos nyáron, hogyan használjuk fel a szabadidőt, a szabadságot, amikor együtt lehet az egész család. A hétköznapi munka- és iskolai rutinja mellett sokszor nem jut elég figyelem egymásra. A közösségi média és a televízió pedig szintén nagyon sok időt elvesz az egymással való foglalkozástól. Fontos lenne nyáron egymásra találni és például internet nélküli időt tölteni családon belül. Nem a pontosan elkészített nyaralási

fotók és a begyűjtött lájkok száma adja meg a nyaralás hangulatát, hanem a közös élmények, a játékok, a bensőséges hangulat, az egymás társaságának való örvendezés.

Nem könnyű ma kisgyerekeket nevelni, a szülők a szabadság alatt nem két-három egész nap visítózó gyermekre vágnak, de jusson eszünkbe, hogy ezek az évek hamar elrepülnek és visszahozhatatlanok. Ha nem töltünk minőségi időt egymással, az elvesztett időt nem lehet sem visszajátszani, sem visszakapni.

Ha programokat tervezünk, mindenkinek ismernie kell a saját családja dinamikáját, mennyire kirándulós típusúak vagy inkább otthon ülősek, a fesztiválokat kedvelik vagy inkább az elvonulást a világ zajától, baráti körben szeretnek nyaralni vagy inkább csak saját családdal. Ez azért is nagyon fontos, mert sokan azért választanak egy családi

programot, mert mások is oda mennek, vagy azért nyaralnak egy adott országban, mert az a felkapott most az interneten, holott a legfontosabb az, hogy együtt jól érezzék magukat, sokat legyenek együtt, játsszanak, nevéssenek, beszélgessenek, gyűjtsenek közös élményeket.

AMIKOR MÁR NAGYOK A GYEREKEK

Teljesen más a nyár, ha már nagyok a gyerekek. A legtöbb esetben a kamasz gyerek már nem nyaral a szülővel, sőt igyekszik minél több időt külön tölteni. Sokszor a szülőre csak akkor van szüksége, amikor fuvarozni kell valahova a tinédzsert.

De ennek az időszaknak is megvannak a szépségei, mert ha a gyermekek már nem csüngenek egész nap a szülőkön, remek alkalom építeni a párkapcsolatot, vagy visszaépíteni, ha közben létrejött egy eltávolodás. Sok házaspár életében a gyermeknevelés anynyira kitölti mindkét szülő gondolatát, hogy elfelejtenek „pár” lenni, és nem fordítanak figyelmet a kapcsolatukra.

De megterhelő is az az időszak, amikor a gyermekek kamaszok. A kisgyermekes szülők azt várják, hogy a gyerek végre nőjön fel, és mikor szembekerülnek a kamaszkori problémákkal, rájönnek, hogy gondtalanabb időszak volt, amíg kicsi volt.

Mit tehetünk értük hitben? Nagyon sokat kell imádkozni értük, és amikor felrúgják a szabályokat, vissza kell állítani a korlátokat. És minél többször elcipelni őket istentiszteletre. Sok kamasz a lustaságának azon a fokán van, hogy semmit nem akar csinálni. Nagy az alvásigényük, de fontos, hogy időnként kimozdítsuk belőle.

MIUTÁN A GYEREKEK KIREPÜLTEK

Teljesen más az élet, miután a gyerekek kirepültek, és a házaspár egyedül marad. Lássuk, nyári programnak ki választja az unokázást?

Az unokáknak nagyon nagy szükségük van a nagyszülőkre, a tőlük kapott feltétlen szeretetre, a lazább, megengedőbb közegre. A pszichológusok szerint minél több ember vesz körül egy gyermeket, annál nagyobb lesz a biztonságérzete. A nagyszülők is feltöltődnek ilyenkor gyermeki energiákkal, ezek számukra is fontosak.

Nagy kérdés, hogy létrejönnek-e ezek a nagy családi összejövetelek? Ugyanis a nyár, a szabadság, a vakáció arra is alkalmas, hogy a családtagok meglátogassák egymást.

EGYEDÜL

Másként telnek a nyarak az egyedülálló emberek számára. Amikor az idősödő nagyszülő egyedül marad, az özvegyesség nehéz terhét hordozva, felüldülést jelenthet, ha ott vannak a közelben az unokák, vagy egy-egy napra, akár hetekre megtelik a ház gyerekzsivajjal. Ilyenkor aktívan telik az özvegyesség ideje.

Manapság gyakran lehet hallani, hogy a nagyszülő nem akar részt venni az unokák nevelésében, mert úgy gondolja, hogy ez az idő neki kell, hiszen dolgozott már éppen eleget az élete során. Viszont Isten nem arra tanít bennünket, hogy önzők legyünk, hanem ennek éppen az ellenkezőjére.

Ha családi életünkben példát akarunk venni valakiről, legyen az Jézus Krisztus, aki számára felnőtt életében a tanítványi kör jelentette a családot. Sokszor vonult velük félre feltöltődni, s ezekben a feltöltődésekben nagyon sokat tanította őket, sokat beszélgett velük, és sokat imádkoztak.

Kellemes nyaralást mindenkinek!

„Rettegj, Ninive, s tarts bűnbánva böjtöt!”

(Babits Mihály: Jónás könyve)

Jónást a nagy hal három nap után partra vetette, majd az Úr újra felszólította, hogy Ninivebe menjen. Jónás pedig ezúttal hallgatott az Úr szavára, bement a városba és átadta az üzenetet: „Még negyven nap, és elpusztul Ninive!” (Jón 3,4)

„Egyetlen pillanat mindent megváltoztathat, és az egész világon nincs ennél félelmetesebb” – állítja Laura Steven brit író. Ezzel a kijelentéssel egyikünk sem vitatkozhat, hiszen szinte mindannyian átélünk már olyan élethelyzeteket, amelyekről úgy érezzük, hogy feje tetejére állították a világot: elég, ha csak egy boldogító „igen”-re, egy boldogtalanná tévő „nem”-re, első gyermekünk születésének pillanatára, esetleg egy szeretett embertársunk elvesztésére gondolunk. Mindannyian tudjuk, hogy ezek az események elkerülhetetlen velejárói az emberi életnek, és többnyire eszerint is élünk: a kedvező változást hozókat nagyon várjuk, a megrázóakat pedig mindennél jobban szeretnénk elkerülni, reménykedve, hogy talán mégsem történnek meg, vagy ha mégis, hátha nem ma, hátha nem a közeljövőben, hátha van még időnk... Laura Steven így folytatja megkezdett gondolatát: „Hogyan vagyunk képesek egyáltalán létezni ebben a tudatban? Úgy, hogy tudjuk, milyen törekeny a létünk, milyen bizonytalan dolgoktól függ a boldogságunk? Ha az ember jobban belegondol, teljesen kiakaszthatja a félelem.”

Egy ilyen kérdésselre nem is olyan egyszerű választ adni, mégis, ebben a konkrét esetben a válasz mintha ott rejtőzne a kérdésben: *ha az ember jobban belegondol*. Ugyanis nem szoktunk gyakran belegondolni. Általában nagyon ritkán gondolkodunk ehhez hasonló kérdéseken. Mert kényelmetlen. Hiszen ki szeretné azt hallani, hogy *törekeny, hogy esendő, hogy nem lehet mindig jó, hogy az egészség, ha nem őrizzük, múló állapot, hogy a boldogság talán a legmulandóbb állapot, és ezekhez hasonlók?* Ösztönyszerűen védekezünk a kényelmetlen helyzetek és a kényelmetlen érzések vagy gondolatok ellen. A legegyszerűbb, ha kizárjuk őket a fejünkéből és a lelkünkéből, nem gondolunk rájuk, úgy teszünk, mintha ezek a kérdések és igazságok nem is léteznének.

AZ A BIZONYOS PILLANAT

Megnyugtató úgy élni, hogy minden rendben van, és ha ma minden rendben van, akkor holnap is biztosan minden rendben lesz. Talán épp ez a legnagyobb baj az ösztöneinkkel: rájuk hallgatva képessé válhatunk elkerülni a nemkívánatos pillanatokat, megérezni a ránk leselkedő veszélyt, elkerülni egy támadást vagy balesetet. Ilyen szempontból

nagyon is hasznosak az ösztönök. De nem lehet csak rájuk hagyatkozva élni, mert egy dologra nem képesek megtanítani bennünket: kezelni a helyzeteket és a problémákat, kezelni azokat a pillanatokat, amelyek képesek mindent megváltoztatni. Épp, mint Ninive lakóinak esetében, amikor eljött az a bizonyos pillanat, és egy idegen próféta közölte: már csak negyven napotok van hátra, és vége mindennek.

Jónás könyve kevés adatot tartalmaz a korabeli Ninive városáról, de a Szentírás szövegéből annyi világosan kiderül, hogy olyan nagy város volt, hogy gyalogosan három napba telt bejárni, hogy ekkora területen közel 120 000 lakos élt, és hogy a város lakóinak életét a gonoszság és az erőszakosság határozta meg. Mai fogalmakkal és magyarán, Ninive a korszak egyik kozmopolita világvárosa volt, ahol a viszonylagos biztonság és jólét mellett a mindennapokban és az utcákon jelen volt az is, ami napjainkban is jelen lehet: erőszak, prostitúció, szerencsejáték, lopás, zsarolás, korrupció. És mindenki vagy úgy élt, ahogy kedve tartotta, mert megtehetette, vagy úgy, ahogy lehetett, vagy ahogy hagyták, mert mást nem nagyon tehetett.

A „MODERN” NINIVE

Ninive, a nagy város mindent megadott az embereknek, amit csak megadhatott, kivéve egy dolgot: Ninive utcáin nyoma sem volt Istennek. Nem hiszem, hogy azért, mert nem ismerték vagy nem hallottak még róla, hanem inkább azért, mert Ninive „modern”-nek számított, és a „modern” társadalmakban napjainkban is „ciki” Isten. A hit és annak megélése mintha végérvényesen a templomokban és otthonunk falai között rekedt volna, és az utcára már nem lehet kivinni. Mert megítélnék érte. Mert megbámulnak érte. Mert kizárnak érte. Mert nem divat Istenben hinni. Mert azzal, ha megvallod és

megéled a hited, még megbántasz másokat. Mert a hited nem toleráns, hiszen azt hirdeti, hogy a legtöbb olyan elv és szokás, amely szerint a modern ember él, valójában nem jó, és hosszú távon nem fenntartható. Mert a hited egy olyan igazságot hirdet, ami nem embertől származik, és ezért kényelmetlen... Tehát a hitnek nincs keresnivalója az utcán, mert ott csak annak van helye, ami nem ennyire kényelmetlen és zavaró. Nincs ebben tehát semmi új, láttunk már ilyet mi magunk is, ha nem máshol, a moziban vagy tévében vetített filmekben.

ISTEN NEM FELEDKEZETT MEG RÓLAD

Igen ám, de Istent nem a divat érdekelte soha, hanem sokkal inkább az igazság. Ezért a semmiből egyszer csak megjelenik Jónás alakja egynapnyi járásra Ninive falain belül, és kimondja a kellemetlen igazságot: negyven nap, és elpusztultok, mert az életmódotokkal a vesztetekbe rohantok, mert az, amit képviseltek, romlott és pusztulásra ítéltetett! Mert hiába áztatod magad az ellenkezőjével: Isten nem feledkezett meg rólad csak azért, mert te úgy döntöttél, hogy kizárod Őt az életedből. És e pár mondat súlya alatt az egész város megremegett. Mint ahogyan a mi egész társadalmunk beleremegne, ha már holnaptól megtapasztalná, hogy a klímaválság nem csak mese, hogy a Föld valóban nem lapos, és hogy minden, amit birtokodnak tartasz, csak Istentől kaptad kölcsön. Mert Isten szeret. De nem felejt.

És mivel eljött az a pillanat, amit senki nem várt, de mégis mindent megváltoztatott, Ninive lakosai előbb mély döbbenetet, majd annál is mélyebb félelmet éltek át. Majd olyat tettek, amire Isten lehet, hogy igen, de Jónás biztosan nem számított. De ez már egy másik történet.

(Folytatása következik)

Zászlóavatás és családi nap Tamásváralján

Áldott, tartalmas vasárnapokat tudnak maguk mögött a Tamásváraljai Református Egyházközség tagjai. Június 9-én zászlóavatás ünnepségen vettek részt a gyülekezet tagjai, június 16-án pedig megtartották a második családi napot – tájékoztatót Kala Noémi Katalin lelkipásztor.

A tamásváraljai nőszövetség álma vált valóra azzal, hogy június 9-én zászlót avatott. Ezen az ünnepi alkalmon Nagy Erika sárközújlaki lelkipásztor, a Szatmári Református Nőszövetség és a Királyhágómelléki Református Nőszövetség elnöke hirdette az ígét Ézs 49,14–16 alapján.

Kala Noémi Katalin helyi lelkipásztor elmondta, az elmúlt esztendőben megtartott nőszövetségi alkalmak után fogalmazódott meg a tamásváraljai nőtestvérekben a vágy, hogy zászlót akarnak. Nehézségek árán, vargabetűkkel kirakott úton, de végül Isten megadta, hogy ez az álom is valóra váljon.

„Ez a zászló egy közösség jelképe, jelképezi az egyházközség nőtagjainak élni akarását, tenni akarását és szolgáló szeretetét. Akik zászlót bontanak, meg akarnak ma-

radni, a közösséget meg akarják élni, és ezt a szellemiséget, öntudatot tovább akarják adni a következő nemzedéknek. A zászló elején a következő felirat található: Tamásváraljai Református Nőszövetség, alatta kehely és búzakalászok, illetve az elkészítésének esztendeje, 2024. A kehely a szolgáló szeretetet szimbolizálja, a jézusi tanítványságot, a lelki értékek utáni szomjat. A búzakalász, mely a zászló elején és hátán egyaránt megtalálható, az életet, az újjászületést szimbolizálja, hiszen a gabonamagnak el kell halni, hogy élet sarjadjon belőle. A hátul található szőlőgerezd és szőlőlevél Jézusra mutat: »én vagyok az igazi szőlőtő«. Az aranyszínű hímzés lelki gazdagságot, alkotó, termékeny életet sugall.

A zászlón egy igevers is olvasható, Ézsaiás próféta könyvéből: »Akik az Úrban bíznak, erejük megújul!« Ez a bibliai vers örök biztatás számunkra. Azt hirdeti számunkra, hogy minden életkörülmény között bízhatunk a mi Istenünkben. Isten minden áldás forrása, hozzá akarunk fordulni, nála megmaradni az Ő Szentlelke által” – mutatta be a zászlót a gyülekezet lelkipásztornője.

Tavaly rendezték meg először az ugcocsi gyülekezetben a családi napot, és akkor fogalmazódott meg, hogy mennyire jó lenne ebből hagyományt teremteni és minden évben egy vasárnapot a családok, kicsik és nagyok kötetlen, jó hangulatú együttletére szentelni. A június 16-i istentiszteleten Kala Noémi lelkipásztor igehirdetésének alapját a Jer 12,1–3a képezte. Majd a gyülekezeti teremben a népes gyülekezet közösen elfogyasztotta a nagy gonddal elkészített ebédet. A finom, ízletes falatok után a lelkipásztor közösségi játékra hívott kicsiket és nagyokat. Öröm volt megtapasztalni, hogy unokák, szülők és nagyszülők játszanak, nevetnek, örülnek egymásnak. A kötetlen együttlet délutánig folytatódott.

REFSZATMAR.EU

Felszenteltetett, megáldatott nyolc lelkipásztor

(Folytatás az 1. oldalról)

„A tanú meg van győződve az igazságról, mert tapasztalatból szól, mert csontjába reszkett tűz, mert személyes kapcsolat fűzi az Igazsághoz, a Szentlélek bizonyosságával szólal meg” – zárta igehirdetését Sándor András esperes.

Az egyházkerület főjegyzője vette be a lelkipásztori esküt, majd megáldották a lelkészeket. Kovács Sándor nyugalmazott szatmári esperes Gáti Gábornak, Dénes István Lukács egyházkerületi főjegyző Gecse Krisztián Dánielnek, Bogdán Szabolcs János püspök Horváth Józsefnek, Sándor András somlyói esperes Juhos Ilona Reménykének, Rácz Ervin Lajos generális direktor Kocsis Leilának, Gellén Sándor nagybányai esperes Kocsis Norbert Józsefnek, dr. Király Lajos szatmári esperes Nagy Dávidnak, Bara László érmelléki esperes Veres-Fazakas Bettina Dórának adta Isten áldását.

A felszentelt lelkészek nevében Gáti Gábor szólt a gyülekezethez: „»Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, az nem alkalmas az Isten országára.« (Lk 9,62) Akire eddig is támaszkodhattunk, és ezután is vezessen bárhová minket az Isten, legyünk akár Királyhágómellék legdélibb vagy legészakibb részén, felemelhetjük földhöz ragadt tekintetünket és kérhetjük az Ő segítségét. Mindannyian megtapasztaltuk, ki egy nagy gyü-

lekezet rohanó lüktetésében, az irodában töltött órák csendességében, ki egy időben több kis gyülekezetben, hogy nem számít, bármilyen göröngyös is legyen az eke előtti út. A lényeg nem a hátunk mögötti sikerekben vagy kudarcokban ragadható meg, hanem az előttünk álló Krisztusban, aki szerető gondoskodásával vezérel minket az előttünk álló keskeny úton. Mert sokszor könnyebb lett volna elengedni az eke szarvát, hátat fordítani az előttünk álló útnak, és elmerengeni a múlt vakító délibábjában. Könnyebb lett volna, de az Úr Isten nem úgy hívott el és helyezett be minket a pászmába, hogy könnyű legyen, nem azt kéri az Isten, hogy csak a könnyű helyzetekben hirdessük az evangéliumot. Sőt, hirdessük »alkalmas és alkalmat-

lan« időben, és nem csak időben, hanem »alkalmas és alkalmatlan« helyen és élethelyzetben, akár leendő édesanyaként szívünk alatt hordva az életet, akár örömben, akár bánatban, mindig, minden körülmények között. Itt, a nagyváros olykor durva zajában, vagy egy falu csendességében ne az eke által feltört tenyerünkre, sem a mögöttünk levő múltra, hanem a pászma végén levő Krisztusra tekintsünk. Ne feledd, testvérem: bár könnyebb lenne elengedni... »De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.« (Zsid 10,39)” – biztatott Gáti Gábor.

Isten áldása kísérje őket szolgálatukban, életükben!

RÁ CZ ERVIN (REFSZATMAR.EU)

Gyermeknap a Nagykárolyi Református Egyházmegyében

Harmadik alkalommal szerveztek gyermeknapot a Nagykárolyi Református Egyházmegye vallásórásai számára, a helyszín ezúttal a szilágyszéri kultúrotthon volt.

Számos gyülekezetből érkeztek gyermekek, hogy június 22-én lelki közösségben legyenek más települések vallásórásaival, bibliai történetről tanuljanak, együtt énekeljenek az ákosi The One Way ifjúsági zenekar tagjaival és sokat játsszanak. Jöttek Ákosról, Bogdándról, Dobráról, Érendrédről, Érszakácsiból, Hadadról, Hadadnásdról, Kaplonyból, Királydarócról, Krasznamihályfalváról, Leléből, Magyargéresről, Nagykároly-Kertvárosból, Piskoltról, Tasnádról és természetesen a helyi gyülekezetből, Szilágyszérből.

Máthé Loránd Árpád katekétikai előadónak a program megszervezésében az egyházmegye lelkészei segítettek. Az előadó elmondta, hogy fontosnak tartja ennek az

eseménynek a megszervezését. Egyrészt azért, mert vakációban sok helyen nincsenek vallásórák, ezáltal pedig nem szűnik meg a lelki oktatás. Másrészt pedig azért, mert meglátása szerint számos alternatív program van, melyek a gyermekek figyelmét lekötik. Valamilyen szinten fel kell venni ezekkel a versenyt, hisz ez a program lelkileg nevel és benne tart a vallásban és hitéletben, ugyanakkor szellemileg is fejleszt.

A gyermeknapon 16 gyülekezetből 210 vallásórás vett részt. Rajtuk kívül pedig nagyon sok felnőtt is jelen volt, akik az esemény megszervezésében, a gyermekek elkísérésében vagy épp vendéglátásában nyújtottak segítséget. Az eseményt a Nagykárolyi Református Egyházmegye Esperesi Hivatala, a hadadi Góbé pékség, a Bogdándi Polgármesteri Hivatal, a szilágyszéri gyülekezet, nőszövetség és a családok támogatták.

SEBESTYÉN ELEK ELŐD (NKRE.RO)

Gyermeknap Józsefházán

Először ünnepelték meg a gyermeknapot a Józsefházai Református Egyházközségben – tájékoztatott Mátyási Gerda Georgina lelkipásztor.

Június 1-én a lelkipásztor a Márk evangéliuma 10. fejezetének 13–16. verseivel köszöntötte a gyermekeket és az ifjakat. A vallásórások elkészítették saját ízlésük szerint a koronájukat, így néhány órára királynak és királynőnek érezhették magukat, majd megrajzolhatták azt a bohócot, amely mosolyt csalhatott az arcukra. A legnagyobb örömet persze a kincskeresés jelentette számukra, hiszen nagyon lelkesen kerestek. Természetesen, miután megtalálták mindent, testvériesen elosztották egymás között. Közben a fiatalok a parókia udvarán csapatépítő, ismerkedős játékokat próbálhattak ki a lelkipásztor vezetésével. Azért is voltak fontosak az ilyen játékok, mert az idejű konfirmáció

után három taggal gazdagodott az ifjúsági közösség. Sajnos az időjárás nem kedvezett az alkalomnak, megeredt az eső, ezért több játékra nem kerülhetett sor.

Az összejövetel közös ebéddel zárult a nőszövetség jóvoltából. Isten áldása kísérje mindazokat, akik segítségükkel hozzájárultak a gyermeknapi ünnepséghez.

REFSZATMAR.EU

Gyülekezeti élet Jankafalván

SZERETETHÍD

2016-ban kapcsolódtunk be először az IKE-sekkel a Szeretethíd nevű református akcióba, s azóta is minden évben lelkesen végezzük az önkéntes szolgálatokat. Idén is több feladatot is sikerült véghez vinni. Május 25-én és 26-án délután ifjaink egy-egy csoportja kereste fel gyülekezetünk időseit, betegeit vagy éppen magányosait. Énekkel, igével, imával és verssel köszöntötték őket, valamint az előző napokon általuk készített süteményekkel és imádságoskönyvecskéivel ajándékozták meg testvéreinket. Huszonöt helyre jutottak el így ifjaink. Egy másik akció keretében június 15-én a templomudvaron levő játszóteret takarították ki az ifjak, s a kiszedett szilfákat (magról nőttek ki a homokban) a temetőkert sövénykerítésében ültették el, annak hiánypótlására. Bizony ve-rejtek munkája volt ez.

Az is nagy öröm, hogy az utóbbi években az ifjak által elkezdett önkéntes szolgálathoz az idősebb generációk is csatlakoznak. Így idén is asszonyaink levestészta-készítésre gyűltek egybe május elején, s egy volt presbiterünk fiával együtt idén is lekaszálták már

kétszer is a templomudvart és a templom előtti utcaszakaszt. Köszönjük a Szeretethíd akcióban önkéntesen szolgálók munkáját, és minden testvérünknek, akik az év folyamán is segítségére vannak egyházunknak.

**KIÜRÜLTEK AZ ISKOLAPADOK,
KIÜRÜLT A TEMPLOMUDVAR IS**

Június 22-én, miután lezárult a tanév, Jankafalván is lezárultak a vallásórák. Ennek apropóján idén is záró vallásórát és gyereknapot tartottak a gyülekezetben a vallásórások számára, sok játékkal és vetélkedővel megtöltve ezt a szombatot. A nap lebonyolításában a nőszövetség és az IKE tagjai oroszánrészt vállaltak. Másnap, a vasárnapi tanévzáró istentiszteleten pedig a kisleányok szolgálata és a vallásórások éneklése örvendeztette meg a gyülekezetet.

JAKÓ SÁNDOR ZSIGMOND

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkészete

Nagy örömmel és hálával a szívünkben osztjuk meg a testvérekkel ama jó hírt, hogy az idén is megtartottuk a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkészete, a Bihar megyei Béthel táborban, Sólyomkőváron, a Réz-hegységben.

Idén is több egyházmegyéből, de Magyarországról is érkeztek lelképásztorok, együtt házastársukkal, vagy épp egymaguk, más szolgatársakkal. Már a megérkezéskor megtapasztalható volt, hogy bár sokan nem ismerték egymást, mégis úgy érezték, hogy testvérek közé érkeztek. Jó volt rácsodálkozni egymásra az elején, s a végén is azon, hogy néhány nap alatt mennyire összekovácsolt, közel vitt magához és egymáshoz is az Úr.

Az együttlétnünk nyitó áhítatát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkési főjegyzője, Dénes István Lukács tartotta a 2Kir 22,1–2 alapján.

Minden reggelt imaközösséggel kezdtünk, majd reggeli után egyéni csendességet tartottunk, ahol elvonulva volt alkalmunk arra, hogy az Úrral való személyes kapcsolatunkat ápoljuk, odaengedve magunkat az Ő jelenlétebe, hogy ápolja lelkünket, életünket.

A délelőtti előadásokon a *Reménység* témakörét jártuk körül Marco de Leeuw van Weenen, a Tolnai Református Egyházmegye missziói munkatársa segítségével. Az emberi reménység a múltból és a jelenből kiindulva próbálja megragadni a jövőt, míg a Biblia szerinti reménység lényege, hogy a jövő felől,

Isten szemszögéből, igéjének tanítása alapján szemlélem a jelenbeli életünket és annak jövőbeli lehetőségeit. Nem magamra s nem is az emberi erőforrásokra támaszkodok, hanem Istenre, akiben és akitől van mindenünk.

Az ebéd után pihenés várt ránk, szabadon arra lehetett fordítani, amire szerettük volna. Lehetett pihenni, olvasni, sétálni, társasozni, beszélgetni, dézsázni, dicsőíteni az Urat énekszóval stb. Délután a házasság témáját boncolgattuk dr. Tolnay Lajos szülés-nőgyógyász és kedves felesége, Márta segítségével, különféle témakörökben: életkrízisek és konfliktusok a családban, házasság és szexualitás.

A napokat áhítatokkal zártuk, s utána még sokáig folytatódtak a közös kötetlen beszélgetések, együttlétek.

Az utolsó napot morzsaszedégetéssel zártuk. Amikor meghirdettük ezen alkalmat, a következő volt a reklámszöveg: „Miért ér-

demes eljönni? Mivel foglalkozunk a lelkészeten? Röviden így fogalmazhatjuk meg: engedjük, hogy az Úr a kezébe vegyen és »szervizeljen« bennünket. Szükségünk van arra, hogy egy kicsit »leálljunk« és elcsendesedjünk. Jut időnk: egyéni csendességre, szolgálatunkat érintő előadások hallgatására. Ezenkívül Isten gyógyító, erősítő igéje fog szólni hozzánk, és alkalmunk nyílik pihenésre, beszélgetésre, testi-lelki feltöltődésre.” Azt mondhatjuk, hogy ez mind megvalósult, az Úr és egymás jelenlétében valóban megújulhattunk, megerősödhettünk.

Az együttlétnünk záró áhítatát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, Bogdán Szabolcs János tartotta. Az Ezsdrás könyvéből hirdette az ígét, több helyről szemelvényesen olvasva: Ezsd 1,1–5; 4,1–5; 6,14–15; 10,1–4. Az igehirdetést közös úrvacsora követte.

Reményteljesen tekintünk a jövő évre is, s ha Isten is megengedi, akkor szeretnénk megszervezni a következő lelkészetet, melynek időpontja 2025. június 23–27.

Az ideai lelkészétért is a mi Urunknak adunk hálát, hogy megsegített, és hogy sokak szívét arra indította, hogy ilyen formában is közösségben lehessünk Vele és egymással, testvérekkel a Krisztusban, s hogy ebben a közös együttlétnben rácsodálkozhattunk az Ő jelenlétére, szeretetére.

„Közeledjete Istenhez, és közeledni fog hozzátok.” (Jak 4,8a)

BIRÓ BOTOND

Lisztből és tojásból készült térkő Szamoskóródon

Teljesen abszurd a cím jelentése, de azért mégis van valóság alapja. Az igazság az, hogy a liszten és tojáson kívül még számos hozzávalóra van szükség. Na, nem vízre, mert az rontja a minőséget. Viszont elengedhetetlen az egyház iránti szolgáló szeretet, a fáradságot vállaló odaadás, a kitartó igyekezet és a példaértékű szorgalom. Így került térkő a szamoskóródi gyülekezeti központ udvarára.

Nagyon örültünk, amikor évekkal ezelőtt a parókia udvarán lévő romos épületet önkéntes munkával és adományok révén sikerült átalakítani gyülekezeti házzá. Az örömnünk csak fokozódott, amikor néhány pályázatnak és a gyülekezeti hozzájárulásnak köszönhetően kibővítettük és korszerűsítettük. Azóta jó néhány rendezvénynek adott otthont az épület. Volt itt már születésnap, keresztemelő, konfirmáció, temetési ebéd, házassági évforduló, családi nap, vallásóra, bibliaóra és még rengeteg más esemény. Néha olyan sokan voltunk, hogy még az udvaron is teríteni kellett. Egy ilyen alkalommal, a földbe süllyedő

szék lábakkal miatt, arra a döntésre jutottunk, hogy egyszer letérkövezzük az udvart. A cél tehát megvolt, csak a hozzá vezető utat nem ismertük. Az évek során többször is pályáztunk, de egyszer sem kaptunk támogatást erre a célra. Az idén pedig úgy határoztunk, hogy megvalósítjuk saját erőből.

A nőszövetségünk mindig oroszlánrészt vállalt a gyülekezeti szolgálatban, így volt ez most is. Jó szívvel ajánlották fel a levestészta-készítésből begyűlt összeget és a bibliaórai perselypénzt, hogy ez az álom is megvalósuljon. A hozzájárulásuk majdnem teljes egészében fedezte az anyagköltséget, a munkadíjat pedig gyülekezeti alapból fedeztük. Ezután biztosan nem süllyed a szék lába a földbe alattunk, ha ismét az udvaron terítünk.

Hálásak vagyunk Istennek, hogy a munkánkra most is áldást adott, ahogyan oly sokszor adta eddig is. Továbbá hálásak vagyunk a nőszövetségünkért és a gyülekezetünkért.

„Legyen mirajtunk Istenünknek, az Úrnak jóindulata, és kezünk munkáját tedd maradóvá” (Zsolt 90,17).

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

Nőszövetségi csendesnap volt Tasnádszarvodon

A munkás hétköznapok sokaságában igazi lelki oázis volt az a csendesnap, melyet június 15-én szerveztek meg a Nagykárolyi Református Egyházmegye nőszövetségei számára. A szívhez szóló igehirdetés, a léleksimogató előadás és a kiscsoportos, őszinte beszélgetések mind-mind valami felejthetetlen pluszt tettek ehhez a naphoz.

Ímádságos lelkülettel gyűltek össze az egyházmegye nőszövetségi tagjai a tasnádszarvadi otthonos templomban, s a padok hamar meg is teltek a közösségi élményre vágyó hívőkkel. Az istentiszteleten értékes és gyógyító gondolatok hangoztak el Gál Lídia ákosi lelkész nő ajkáról; a Lk 8,40–48 igeszakasz alapján tolmácsolta Isten üzenetét. A vér folyásos asszony történetén keresztül mutatta be, hogy egy beteg asszonyból hogyan válhat valaki Jézus „leányává”. Új identitást kapott. Jézus nélkül minden ember olyan erőtlenség, mint a fáról lehulló levél. Aki elszakad Istentől, nincs, honnan erőt nyerjen. Családi gondokra, testi fájdalmakra, az élet nehézségeire Jézustól lehet erőt meríteni. Nagy tömeg volt Jézus körül, de csupán annak az életében történt változás, aki hittal megérintette őt. „Ragadd meg Jézust, imádkozz hozzá hittal! Ő az egyetlen, aki igazán tud rajtad segíteni.

„Ő gyógyulással ajándékozhat meg” – biztatva a hallgatóságot a lelkész nő.

Tóth Klára pszichológus (Szatmárnémeti) a lelki jólétről és gondviselésről tartott előadást. A lelki jólétünket a magunk által kreált negatív gondolatok mellett azok a környezeti részéről érkező rosszindulatú gondolatok is visszahúzzák, amikkel megpecsételnek minket. Elmondta, érdemes időnként gondolati nagytakarítást végezni, a magunk vagy mások által megfogalmazott lehúzó gondolatokat pedig felül kell írni. Igeversekkel bátorította a jelenlevőket, hogy bízzanak Isten segítségében.

Tőtös Beáta nőszövetségi elnöknő megköszönte a tasnádszarvadiaknak, hogy helyet adtak az eseménynek és asztalt is terítettek. Nem kis feladat volt ez az alig 200 lelkes gyülekezetből. Megköszönte a nőszövetségeknek azt a munkát, amit minden gyü-

lekezetben végeznek. Erdős Csaba egyházmegyei főjegyző a 133. zsoltárból olvasott fel szemelvényesen. Elmondta: egy templom akkor válik széppé, amikor a padjai megtelnek emberekkel. Az Úr áldást pedig oda küldd, ahol együtt vannak a testvérek. Azt kívánta, hogy lelkileg feltöltődve, Isten gazdag áldásával térjenek majd innen mindannyian haza. Gál Krisztián házigazda lelképásztor elsősorban Istennek fejezte ki háláját azért, hogy megszervezhették ezt az együttlétet, és köszönetét fejezte ki a gyülekezetnek is a lelkes segítségért.

A nagykárolyi egyházmegyében minden évben megszervezik a nőszövetségi csendesnapot, s ezen az egyházmegye számos gyülekezetéből szoktak részt venni. Idén húsz gyülekezetből érkeztek nőszövetségi tagok.

SEBESTYÉN ELEK ELŐD (NKRE.RO)

Egyházmegyei nőszövetségi találkozó Lázáriban

Közel négyszáz résztvevő, 31 gyülekezetből, 22 nőszövetségi zászlóval érkezett Lázáriba a Szatmári Református Egyházmegye nyári nőszövetségi találkozására. A lázári gyülekezet lelkesen és örömmel készült a lelkileg feltöltő alkalomra.

Június 23-án, vasárnap délután 17 órára, a lázári református templomban és a templomudvaron felállított sátor alatt gyűltek össze. Igét hirdetett Kovács Zsuzsanna puszta-daróci lelképásztor a Lk 10,38–42 alapján. Folyamatosan magas hőfokon égni nem lehet és nem is kell, mert kiég az ember. Az igehirdető szeretettel figyelmeztetett, hogy a családra, lélekre és hitre fordított idő sohasem sok. Merjünk mi is leülni Jézus lábaihoz!

Az egybegyűlteket ezután Nagy Erika sárközújlaki lelképásztor, egyházmegyei missziói előadó, egyházkerületi nőszövetségi elnök köszöntötte, méltatta a lázári református egyházközösség tevékenységét és összefogását. „Hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről? És ha elfeledkeznének is ezek: én te rólad el nem feledkezem.” (Ézs 49,15) – szólt az ige. Szolgáltak a Lázári Keresztény Generációk Egyesülete énekkarának tagjai. „Vándorutam roskadozva járom...” „Református magyar vagyok...” – csendült fel az

ének Póti Csaba lázári főgondnok és kántor vezényletével. Rácz Ervin szigetlankai lelképásztor, generális direktor az egybegyűlteket belső lelki szépségére utalt és szintén igével biztatott: „...buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásokat nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15,58b). Boga Kis Mária nyugalmazott lelkész nő, az egyházkerület egykori nőszövetségi elnöke háláját kifejezve emlékezett vissza a nőszövetségek között végzett szolgálatra, és arra az időszakra, amikor Lázári községben szolgált. Képiró Gyula házigazda lelképásztor is szeretetteljes szavakat intézett a nőszövetségekhez.

Kala Noémi Katalin tamásváraljai lelképásztor, mentálhigiénés szakember, gyász-

csoportvezető *Én, veszteségeim szorításában* címmel tartott előadást. Elisabeth Kübbler-Ross óta a gyászfolyamat különböző fázisairól beszélünk. Ezek a tagadás, harag, alkudozás, depresszió, elfogadás. A gyászunkkal szembe kell néznünk. A gyász fájdalmát nem szabad megspórolnunk, a szenvedést vállalni kell. Ha ezt nem tesszük meg, nemcsak hogy megbetegítenek minket, hanem az elgyászolandó veszteségek nemzedékeken keresztül tovább élnek, és ezek a transzgenerációs hatások ki is mutathatók. Több nemzedék fogja cipelni a terhet, ha megtagadjuk, nem vállaljuk a gyászt. Miért is kell a gyászunkkal, a veszteségeinkkel foglalkoznunk? Ha nem dolgozunk vele, akkor az életünkben ott ketyeg az időzített bomba, és akár egészségünkre is hatással lehet. Fontos, hogy belenézünk fájdalmainkba – tanított az előadó.

Az alkalom végén a tamásváraljai nőszövetség hozta el a zászlaját és az esemény okán az első szalagot is. A nemzeti imádságunk eléneklése után pedig a templom udvarán szeretetvendégségre és áldott találkozásokra került sor. Több gyülekezet is hozta kézművesmunkáit, megszemélyesített ajándéktárgyait, könyveit, melyeket emlékként lehetett megvásárolni.

RÁCZ ERVIN (REFSZATMAR.EU)

A református értékekben gazdag Beregi kör az év kerékpárútja

A Beregi kör elnevezésű, ötven kilométeres kerékpárút nyerte el az Év Kerékpárútja elismerést. Az útvonal érinti a Felső-Tisza-vidék leglátványosabb helyszíneit. A díj a térség református templomainak, műemlékeinek turisztikai és különleges természeti értékeire is ráirányítja a figyelmet.

A tájegység turisztikai kínálata szorosan összefonódik a református egyházzal akár a látnivalók, akár a szállás- és pihenőhelyek tekintetében. Az elmúlt időszakban sok infrastruktúrális fejlesztést valósítottak meg a Felső-Tisza-vidéken. A Középkori templomok útján több örökség helyszín megújulva várja az egyre nagyobb számban érkező vendégeket.

A Beregi kör kerékpárút Vásárosnaményből indul egy hatvan kilométeres körtúra, s érinti a Felső-Tisza-vidék leglátványosabb

helyszíneit: a mezítlás Notre Dame-ként is ismert tákosi református templomot, Csarodán a mosolygó szentek templomát, illetve a márokpapi és a tarpai református templomot. A kör útba ejti a tarpai szárazmalmot, a térség kilátójaként is emlegetett Nagy-hegyet, valamint Vásárosnaményban a vadászati kiállítást, a Beregi Múzeumot, Tákoson a be-

regi tájházat, felfrissülést pedig a Tisza-parti szabadstrandok nyújtanak a túrázóknak.

Az internetes szavazás alapján elnyert elismerés alkalmából emléktáblát avattak Vásárosnamény egyik parkjában. Az ünnepélyes avatóünnepséget június 12-én rendezték meg egy konferencia részeként.

REFORMATUS.HU

	DUETT	GYORSAN-PÁROLGÓ	FIATAL NŐ-TESTVÉR	SPIELBERG ÜRLÉNYE	NORMÁLIS ELOSZLÁS	
1						J
REJTETT ÖSVÉNY					EGYIK VITAMIN	
RÉSZLEG, RÖVIDEN					SZÍNJÁT SZŐ SELYEM	
SZEMCSÉK A VÍZBEN				VEGYJEL MEITNERIUM	ELŐTAG: PIKO-	
	2	JÓD VEGYJELE	ÁLLAT-KERT NEGATÍV, RÖVIDEN	A HOLLÓ KÖLTŐJE	CSILLAG-JEGY	
... GERAIS				A KÁLIUM VEGYJELE	NÉZD CSAK!	GÉPFEGYVER TÍPUS
ELEKTRON JELE		FÉLSZEGI		PINOT ... VÖRÖSBOR		
	G	LENMAG!		A KÁLIUM VEGYJELE		

Fricska – Az élet szép

Egy szomorú ember elindult, hogy megkeresse a boldogságot, az örömteli életet. Útjában először egy földművest kérdezett meg, nincs-e a földeken a boldogság és az öröm. Azt a választ kapta, nincs. Tovább menve megkérdezett egy milliomost, a pénzben rejlik-e a boldogság és az öröm, de a gazdag szomorúan válaszolta, hogy nem. Ekkor a szomorú ember elment megkérdezni a királyt, hogy nincs-e nála a boldogság és az

öröm, de a válasz itt is nemleges volt. Végül, most már céltalanul kóborolva, az útszéli réten meglátott egy gyermeket, aki egy jót játszva – kacagva – pillangó után futott. Ekkor a szomorú ember belátta, hogy a boldogságot és az örömet nem mások adják, hanem magunknak kell megteremtünk.

(SZENTHELYI-MOLNÁR ISTVÁN *Emberek! Az élet szép!* c. írása alapján)

Humor

Vallásórán Isten ajándékairól kellett írni a gyerekeknek. Az egyik diák a következőket írta: A jó Isten kétszer ajándékba ad nekünk fogakat. Harmadszor már fizetnünk kell érte.

Nőtlen férfit kérdezi a szomszédja:

- Miért nem nőszül?
- Mert a mai lányok olyanok, mint a mezei virágok a Szentírásban.
- Hogyhogy?
- Mert ők sem nem szántanak, sem nem aratnak, mégis pompásabban öltözködnek, mint Salamon az ő dicsőségében.

Segítségre
van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal
hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT
0265 55 55 55

Kolozsvár · 2009
Marosvásárhely · 2011
Nagyvárad · 2021

www.telsz.ro
office@telsz.ro
telsz

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő és hírszerkesztő: Erdei-Árva István Béla. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Csúry István, Gheata-Szabó József Levente, Fábán Tibor, Jakó Sándor Zsigmond, Póti Eduárd-János, Tótos Beáta, Varga Botond, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Bihar megye, irányítószám: 410202. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujtag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentci Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.